

Doplňky k seznamu drabčíků (Coleoptera: Staphylinidae) Česka

Stanislav Benedikt¹ & Pavel Krásenský²

¹Částkova 10, CZ-326 00 Plzeň; e-mail: sbenedikt@seznam.cz

²Zahradní 5194, CZ-430 05 Chomutov; e-mail: krasensky.pavel@volny.cz

BENEDIKT S. & KRÁSENSKÝ P. 2023: Doplnky k seznamu drabčíků (Coleoptera: Staphylinidae) Česka. (Addendum to the rove beetles list (Coleoptera: Staphylinidae) of Czechia). *Západočeské entomologické listy* **14**: 16–19, 20-4-2023

Abstract. Two species of rove beetles (Coleoptera: Staphylinidae), namely *Proteinus longicornis* Doderó, 1923 and *Thinobius comes* Smetana, 1959, are reported as new species for Czechia. Two other rove beetles, *Aloconota appulsa* (W. Scriba, 1868) and *Ischnoglossa elegantula* (Mannerheim, 1830), are announced as new species for Bohemia. Some notes on the distribution of all species and their bionomical preferences are given and collecting circumstances are also discussed.

Key words: new records, faunistics, Czechia, Bohemia

ÚVOD

V příspěvku jsou uvedeny první nálezy dvou druhů drabčíků (Coleoptera: Staphylinidae) pro Česko a dalších dvou druhů pro Čechy. Nálezy pocházejí z příležitostných faunistických průzkumů v Čechách, především ale z šestiletého průzkumu brouků v západočeské části národního parku Šumava.

METODIKA

Systematika a nomenklatura jsou uvedeny podle práce LÖBL & LÖBL (2015).

Některé použité zkratky:

j. – jižně, jjz. – jihojihozápadně, jz. – jihozápadně, s. – severně, ssv. – severoseverovýchodně, sz. – severozápadně, v. – východně, z. – západně
bor. – borealis (severní), env. – environs (okolí), occ. – occidentalis (západní)
coll. – sbírka, det. – určil, lgt. – sbíral, revid. – revidoval

NPR – národní přírodní rezervace

PŘEHLED NÁLEZŮ

STAPHYLINIDAE

Proteininae

Proteinus longicornis Doderó, 1923 (Obr. 1)
Bohemia occ., Kepelské Zhůří, 1 km z. (6845), Gerlova paseka, 950–1000 m n. m., 8.XI.2015, 1 ♂; Železná Ruda, 1 km j. (6845), Medvědí jámy, 830 m n.

Obr. 1. *Proteinus longicornis*. Bohemia: Kepelské Zhůří. Foto: S. Benedikt.

Fig. 1. *Proteinus longicornis*. Bohemia: Kepelské Zhůří. Photo: S. Benedikt.

m., 28.X.2015, 1 ♂ 3 ♀♀; Zhůří (6947), okolí Zhůřského potoka, 800–950 m n. m., 21.X.2019, 1 ♂; všechny ex. S. Benedikt lgt., det. et coll. Všechny exempláře byly nalezeny na různých houbách, převážně v pokročilejším stádiu rozkladu.

Evropský horský druh, uváděný kromě alpských (Francie, Švýcarsko, Německo, Rakousko, Itálie) a karpatských (Polsko, Ukrajina) zemí také z Turecka (LÖBL & LÖBL 2015). Ze Slovenska jej publikoval JÁSZAY (1998). Saprofilní druh žijící v hnilých organických látkách, především v tlejících houbách. Zjištěný šumavský výskyt nepochybně souvisí s rozšířením druhu v Alpách. Druh byl doložen také ze sousedního pohoří Bayerischer Wald (H. Bussler, osobní sdělení).

Nový druh pro Česko.

Aleocharinae

Aloconota appulsa (W. Scriba, 1868) (Obr. 2)

Bohemia occ., Kepelské Zhůří, 2 km sz. (6845), řeka

Obr. 2. *Aloconota appulsa*. Bohemia: Modrava. Foto: P. Krásenský.

Fig. 2. *Aloconota appulsa*. Bohemia: Modrava. Photo: P. Krásenský.

Křemelná, 900 m n. m., 8.IX.2013, 1 ♀, S. Benedikt lgt. et coll., L. Ádám det.; Nová Hůrka, 3 km v. (6846), Jezerní potok, 850 m n. m., 19.VII.2014, 1 ♀, S. Benedikt lgt. et coll., P. Krásenský det.; Modrava, 2 km sz. (6946), Roklanský potok, 1000 m n. m., 30.V.2015, 1 ♂ 2 ♀♀, S. Benedikt lgt., P. Krásenský det., coll. S. Benedikt (1 ♀) et P. Krásenský (1 ♂ 1 ♀). Všechny exempláře byly nalezeny promýváním mechu z kamenů v korytech potoků.

Evropský druh, doložený především z alpských zemí (Francie, Německo, Rakousko, Itálie), ale uváděný také z Polska a z Turecka (LÖBL & LÖBL 2015). Polské údaje jsou ale vesměs staršího data a nelze zde vyloučit determinační záměny, protože druh je jen obtížně odlišitelný od příbuzných druhů rodu, ale i dalších druhů v rámci tribu Geostibini. Stejně nejistý je i výskyt druhu na Moravě, odkud uvádí FLEISCHER (1927–1930) nález E. Reittera „u Paskova v náplavu Ostravice“. Podle informací od J. Boháče a J. Vávry (osobní sdělení) je uvedení výskytu druhu v Česku (Morava) (např. BOHÁČ et al. 2007, VÁVRA et al. 2017) založeno pouze na tomto údaji.

Nový druh pro Čechy a potvrzení výskytu druhu v Česku.

Ischnoglossa elegantula (Mannerheim, 1830) (Obr. 3)

Bohemia bor. occ., Děčín env. (5151), NPR Růžák, 26.VI.2010, 1 ♂, P. Krásenský lgt., det. et coll.; Bohemia bor., Špindlerův Mlýn env. (5259), Brádlery boudy, 16.VI.2018, 1 ♂, P. Krásenský lgt., det. et coll.; Bohemia occ., Přebuz, 5 km ssv. (5541), NPR Rolavská vrchoviště: Slatinný potok, 890 m n. m., 22.V.2005, 1 ♂, S. Benedikt lgt. et coll., P. Krásenský et J. Vávra det.; Modrava, 2,5 km s. (6947), Rechle, 900 m n. m., 28.VII.2020, 1 ♂, S. Benedikt lgt., det. et coll., P. Krásenský et J. Vávra revid.

Severský druh, uváděný z Norska, Švédska, Finska, Lotyšska a severního Ruska, jižněji jen z Česka a Itálie (LÖBL & LÖBL 2015). Ze Slovenska druh publikovali BENEDIKT et al. (2015). Z území Česka byl poprvé zmíněn VÁVROU (2011) z nálezů v letech 2000 a 2010 v Hrubém Jeseníku z okolí horské chaty Ovčárna. Druh přirozených smrkových lesů, ve střední Evropě z toho důvodu vázaný výhradně na horské polohy. Imaga jsou nacházena pod kůrou tlejících stromů.

Determinačně obtížný druh habituálně velmi podobný příbuznému druhu *I. prolixa* (Gravenhorst, 1802). Odlišení obou je možné jen vyhodnocením komplexu morfologických znaků a tvaru aedeagu.

Nový druh pro Čechy.

Oxytelinae

Thinobius comes Smetana, 1959 (Obr. 4)

Bohemia occ., Vysoké Jamné, 3 km jz. (6143), Kosí potok, 480 m n. m., 14.VII.2012, 4 ♂♂ 2 ♀♀, S. Benedikt lgt., det. et coll.; Mydlovary, 1,5 km s. (6144), Úterský potok, 400 m n. m., 22.IX.2013, 1 ♂, S. Benedikt lgt., det. et coll.; Kepelské Zhůří, 2 km sz. (6845), řeka Křemelná, 900 m n. m., 8.IX.2013, 6 ♂♂, S. Benedikt lgt. et det., G. Makranczy revid., coll. S. Benedikt (4 ♂♂) et G. Makranczy (Magyar Némzeti Múzeum, Budapest, 2 ♂♂); dtto, 7.V.2014, 4 ♂♂, S. Benedikt lgt., det. et coll.; dtto, 18.VII.2015, 2 ♂♂, S. Benedikt lgt., det. et coll.; Nová Hůrka, 3 km v. (6846), Jezerní potok, 850 m n. m., 19.VII.2014, 2 ♂♂, S. Benedikt lgt., det. et coll.; Nová Hůrka, 1 km s. (6846), Černý potok, 870 m n. m., 15.VII.2018, 1 ♂ 2 ♀♀, S. Benedikt lgt., det. et

coll.; Prášily, 4 km j. (6846), Frauental, řeka Křemelná, 800 m n. m., 11.VIII.2013, 2 ♂♂, S. Benedikt lgt., det. et coll.; Prášily, 3 km j. (6846), řeka Křemelná, 800 m n. m., 28.VI.2015, 1 ♂, S. Benedikt lgt., det. et coll.; Stožec, 2 km jjz. (7148), Studená Vltava, 800 m n. m., 9.VIII.2014, 3 ♂♂ 2 ♀♀, S. Benedikt lgt. et det., G. Makranczy revid., coll. S. Benedikt (2 ♂♂ 2 ♀♀) et G. Makranczy (Magyar Némzeti Múzeum, Budapest, 1 ♂). Všechny exempláře byly nalezeny vymýváním jemného šterku nebo písku na březích vodních toků.

Alpsko-karpatský druh, uváděný z Německa, Rakouska, Slovenska, Ukrajiny a Rumunska (LÖBL & LÖBL 2015). Obyvatel písčitých a šterkových břehů čistých podhorských a horských toků. Pro skrytý způsob života a nepatrnou velikost (1,3–1,8 mm) dosud pravděpodobně pouze přehlížený druh.

Nový druh pro Česko.

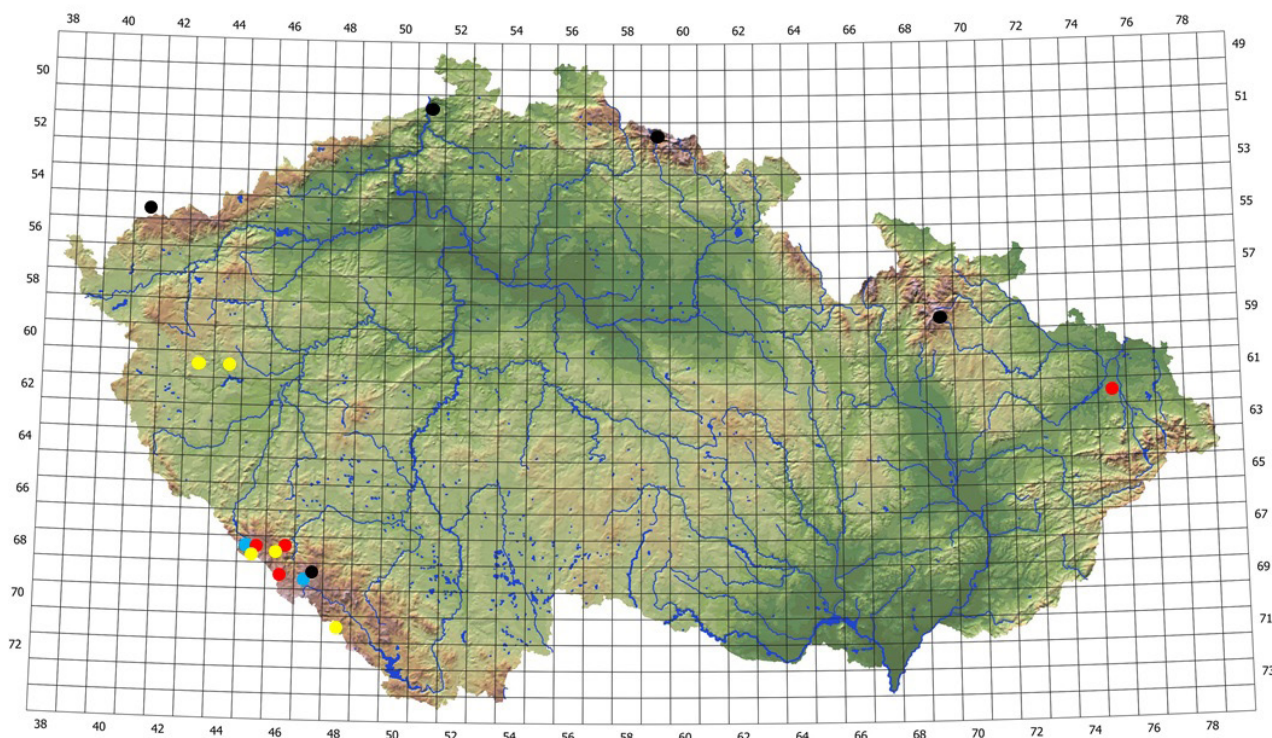
Obr. 3. *Ischnoglossa elegantula*. Bohemia: Špindlerův Mlýn. Foto: P. Krásenský.

Fig. 3. *Ischnoglossa elegantula*. Bohemia: Špindlerův Mlýn. Photo: P. Krásenský.

Obr. 4. *Thinobius comes*. Bohemia: Kepelské Zhůří. Foto: S. Benedikt.

Fig. 4. *Thinobius comes*. Bohemia: Kepelské Zhůří. Photo: S. Benedikt.

Obr. 5. Znamé nálezy v příspěvku uvedených druhů. *Proteinus longicornis* – modrá tečka, *Aloconota appulsa* – červená tečka, *Ischnoglossa elegantula* – černá tečka, *Thinobius comes* – žlutá tečka.

Fig. 5. Known findings of species mentioned in the paper. *Proteinus longicornis* – blue dot, *Aloconota appulsa* – red dot, *Ischnoglossa elegantula* – black dot, *Thinobius comes* – yellow dot.

Výše uvedené nálezy všech prezentovaných druhů, včetně známých literárních údajů, jsou zachyceny na mapě na Obr. 5. Pro druh *Aloconota appulsa* je doplněn literární údaj Paskov (FLEISCHER 1927–1930) a pro druh *Ischnoglossa elegantula* údaj Ovčárna v Hrubém Jeseníku (VÁVRA 2011).

PODĚKOVÁNÍ

Za informace k údajům ke druhu *Aloconota appulsa* děkujeme Jaroslavu Boháčovi (Jihočeská univerzita, České Budějovice) a Jiřímu Vávrovi (Ostravské muzeum, Ostrava), oběma jmenovaným také za připomínky k rukopisu. Poděkování patří také Heinzovi Busslerovi (Bayerische Landesanstalt für Wald und Forstwirtschaft, Freising), který nám poskytl informaci k výskytu druhu *Proteinus longicornis* v Bavorském lese (Bayerischer Wald). Za pomoc s determinací nebo revizemi determinací patří poděkování László Ádámovi a Györgymu Makranczemu (oba Magyar Nemzeti Múzeum, Budapest) a Jiřímu Vávrovi.

LITERATURA

- BENEDIKT S., MANTIČ M. & VÁVRA J. CH. 2015: Nové a potvrzené druhy drabčků (Coleoptera: Staphylinidae) pro Slovensko. (New and confirmed species of rove beetles (Coleoptera: Staphylinidae) for Slovakia). *Západočeské entomologické listy* 6: 12–21. Online: <https://www.entolisty.cz>.
- BOHÁČ J., MATĚJÍČEK J. & ROUS R. 2007: Check-list of staphylinid Beetles (Coleoptera, Staphylinidae) of the Czech Republic and the division of species according to their ecological characteristics and sensitivity to human influence. *Časopis Slezského Muzea Opava, série A – vědy přírodní* 56: 227–276.
- FLEISCHER A. 1927–1930: *Přehled brouků fauny Československé republiky*. [Review of the beetle fauna of the Czechoslovak Republic]. Moravské muzeum zemské, Brno, 485 pp.
- JÁSZAY T. 1998: Faunistic records from Slovakia. Coleoptera: Staphylinidae. *Entomological Problems* 29: 138.
- LÖBL I. & LÖBL D. (eds) 2015: *Catalogue of Palaearctic Coleoptera. Volume 2/1. Hydrophiloidea – Staphylinoidea. Revised and Updated Edition*. Brill, Leiden & Boston, xxvi + 900 pp.
- VÁVRA J. CH. 2011: Faunistic records from the Czech Republic – 324. Coleoptera: Staphylinidae. *Klapalekiana* 47: 275–278.
- VÁVRA J. CH., JANÁK J. & ŠÍMA A. 2017: Staphylinidae (drabčíkovití). Pp. 421–442. In: HEJDA R., FARKAČ J. & CHOBOT K. (eds): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. (List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates). *Příroda* 36: 1–612.

Obdrženo do redakce: 23.3.2023

Přijato po recenzích: 4.4.2023